SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

V о. 13. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 20, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го СІЧНЯ 1990 Ч. 13. РІК XCVII

ВЛАДИКИ УКЦ БУЛИ В МОСКВІ НА РОЗМОВАХ

Ст. Катарінс, Онт. („Св. Софія"). — Згідно із повідомленням Українського Пресового Бюра в Римі та джерелами у Львові, у вівторок, 16-го січня в Москві відбулася зустріч українських католицьких єпископів із ватиканською делегацією та провідними членами російського православного патріярхату.

У п'ятницю, 12-го січня, ватиканська делегація прибула до Москви на заплянований зустріч із членами московського патріярхату, щоби обговорити справу Української Католицької Церкви. В делегації брали участь колишній голова Ради в справах християнської єдности Кардинал Віллєбрандс, голова цієї ради Архиєпископ Каседі, та секретар Східньої Конгрегації Архиєпископ Мирослав Марусин. Це перший раз, що українець брав участь у формальних переговорах із московським патріярхатом на такому рівні.

Делегація мала в пляні поїхати до Львова на переговори із українськими єпископами, але натомість з неоприлюднених причин покликано єпископів до Москви. Дня 16-го січня, Єпископи Філемон Курчаба, Софрон Дмитерко, Павло Василик, Іван Марґітич та Юліян Вороновський та три священики і Іван Гель зустрілися із ватиканською делеґацією та Митрополитом Філаретом Київським, Митрополитом Ювеналієм Крутським, Митрополитом Іринеєм Львівським та Кирилом Архиєпископом Кирилом Смоленським.

В часі дискусій представники РПЦ призналися, що інформації про насильство в переході церков не були точними. Дальше єпископи УКЦ сказали, що вони не відступають від вимоги щоби всі храми перебрані РПЦ в 1946-47 роках були віддані УКЦеркві.

Вкінці рішено, що дискусії мусять продовжуватися як в Москві, так і у Львові. Єпископи УКЦ відбули двогодинну зустіч із ватиканською делеґацією та двогодинну зустріч із тою ж делеґацією та представниками РПЦ.

УГЗ ЗАВЕРШИЛА ПІДГОТОВУ ДО СІЧНЕВИХ СВЯТКУВАНЬ

Київ (ЗП УГС). — У неділю, 14-го січня, тут відбулося чергове засідання Всеукраїнської Координаційної Ради УГС. У нараді взяли участь представники вінницької, волинської, донецької, дніпропетровської, житомирської, запорізької, київської, львівської, одеської, рівенської, тернопільської, херсонської, харківської і чернівецької філії УГС та закарпатської, кам'янець-подільської, кременчуцької і полтавської ініціятивних груп, а також представники української громади в Литві.

Вів засідання голова Виконавчого Комітету УГС Левко Лук'яненко. Він повідомив, що передбачені для розгляду на ВКР питання про проєкт програми та статуту, з якими напередодні ознайомився Виконавчий Комітет, визнано недосконалими, тому обговорення цього документу перенесено на наступне засідання. Питання про працю часопису „Український Вісник", у зв'язку з відсутністю його редактора Вячеслава Чорновола, також перенесено на наступне засідання.

ВКР заслухала повідомлення Михайла Гориня про хід підготови до святкування Дня Соборности України 22-го січня. Особливу увагу було приділено організації живого ланцюга Київ — Львів, 21-го січня. М. Горинь запропонував Харківській філії УГС організувати святковий агітаційний автопроїзд Харків-Київ для участи в мітингу на Софійському майдані.

Голова Закарпатської групи УГС Олесь Орос повідомив, що з Хусту до Івано-Франківського плянується організувати святковий ескорт, учасники якого приєднаються до мітингу в Івано-Франківському. Член Виконавчого Комітету Петро Розумний повідомив, що Дніпропетровська філія УГС делегує до Києва 200 осіб для участи в святкуванні. Голова Житомирської філії Василь Овсієнко попросив надати допомогу для організації ланцюга в Житомирі. Таку допомогу зголосився надати їй Червоноград, про що повідомив Степан Хмара.

Богдань Горинь, голова Львівської філії, повідомив про хід підготови до святкувань і про рішення львівської Міської ради виділити для спостереження за трасою гелікоптер, а також міська рада запропонувала представникові пресової служби УГС Кендзьорові

(Закінчення на стор. 4)

Б. Єльцин критикує М. Ґорбачова

Токіо. — „Вихід з глибокої кризи, в якій опинилося совєтське суспільство, можливий лише при проведенні в життя більш радикальних реформ", — заявив Борис Єльцин, який перебуває з візитою в Японії. „Цей рік, без сумніву, стане поворотною точкою в історії країни: або 'хворий' виздоровіє, або... пробачте, ні ", — додав Єльцин.

Прихильник радикальних змін у Совєтському Союзі Борис Єльцин висловлюється за підтримку політики перебудови. Однак, за його словами, небажання або боязнь Ґорбачова добратися до „фундаментальних" недоліків суспільства лише погіршує становище справ в країні і наносить непоправної шкоди його популярности як лідера.

„Суспільство в цілому переживає серйозну кризу. — сказав Єльцин на зустрічі з журналістами. — Економіка практично розвалилася, національні окраїни у вогні визвольної боротьбч".

Перебудова, що почалася в СССР у 1985 році, після так званого „періоду застою", пробудила в народів Совєтського Союзу національну самосвідомість, відчуття власної гідности і політичну активність. „Спроби Ґорбачова припинити розвиток народжених перебудовою процесів нагадують спроби загасити пожежу, яка вже палає. Революція 'зверху вниз', таким чином, підходить до кінця, тепер нам потрібна революція 'знизу вверх', — заявив Єльцин. На його думку, завданнями першої необхідности є реформа Комуністичної партії; скасування її монополії на владу і надання справжньої незалежности союзним республікам.

Важливо також не допустити, щоб революція знизу супроводжувалася кровопролиттям, як це сталося в Румунії. Дальші процеси обновлення повинні піти шляхом, на який вже стали Мадярщина, Східня Німеччина, Чехо-Словаччина і Болгарія.

Згадавши про совєтсько-японські двосторонні відносини, Єльцин висловив сумніви з приводу швидкого закінчення і добрих для Японії підсумків переговорів відносно територіяльних домагань Японії на ряд островів у Тихому океані, що нині належать СССР. За словами Єльцина, ці острови насправді є не частиною країни, а частиною її оборони: тепер єдине її населення становить 10,000 совєтських військовослужбовців. В цьому сенсі Єльцин порекомендував перейти від переговорів про територіяльну приналежність до переговорів про скорочення озброєнь в районі совєтсько-японського кордону.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА В АЗЕРБАЙДЖАНІ ЗУСТРІЛИ ВЕЛИКИЙ СПРОТИВ

Москва. — Совєтські військові частини і спеціяльні частини КҐБ, які у числі 17,000 вояків були послані до західньої частини Азербайджану для наведення порядку і припинення зударів між азербайджанцями і вірменами, починають натрапляти на більш серйозні труднощі з огляду на збільшення спротиву азербайджаських мусулманів, які не тільки відкривають вогонь по військових частинах і винищують каґебістів, але встановляють бльокади на рейках поїздів, відмовляються від виконання військової влади, яка має там необмежені повновласті з Кремля, підкладають міни на дорогах якими пересуваються війська тощо.

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Билл Келлер інформує з Москви, бо до Азербайджану і Вірменії західніх кореспондентів не впускають, що ситуація там значно погіршилась на протязі 24-ох годин. Міністер оборони СССР Дімітрій Т. Язов заявив в радіо інтерв'ю, що його міністерство покликало резервістів до армії, але багато з них (резервістів) не дуже одушевлені таким рішенням міністерства оборони і не хотіли б воювати в Азербайджані, подібному дещо до Афганістану, не тільки територією, але самим відношенням тамошнього населення до совєтської влади. Язов заспокоював родини мобілізованих і самих резервістів, що ніхто їх не висилає, мовляв, для офенсивної війни під загрозу втрати життя, бо військова акція там радше має поліційний характер — тобто встановлення порядку, обеззброєння населення і захорона його від одних і других „екстремістів".

Б. Келлер й інші кореспонденти жалуються, що в Москві не можна нічого конкретного довідатися, а офіційні заяви совєтських речників є суперечні. Також передачі совєтського аґентства ТАСС є недокладні, а часом навіть тенденційні. В Москві однак не завважується якогось поденервовання, паніки, чи хочби змін порядку зустрічей високих керівників із закордонними гостями.

Сен. Ллойд Бенсен, демократ з Тексасу, який перебуває тепер у Москві заявив кореспондентам, що дискусії у справі торгівлі між СССР і ЗСА проходять спокійно. У розмові з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе також не було помітно жодних змін. Він (Шеварднадзе) переконаний, що військові частини і спеціяльні відділи КҐБ привернуть в скорому часі лад і порядок в цій частині СССР.

Міхаїл Ґорбачов, генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР, виступив гостро проти „кримінального екстремізму", який є, мовляв, „великою перешкодою для встановлення справжньої федеративної системи в СССР на засадах справедливости і гуманности". Він намагався заспокоїти совєтських громадян і картав тих, які поширюють всякі поголоски і вірять у „скорі переміни", що їх проповідує в СССР Анатолій Кашпіровський. „Дехто думає, що існує розв'язка для усіх наболілих питань, але хтось там на горі не допускає до цього", — заявив М. Ґорбачов.

На думку західніх політичних спостерігачів, М. Ґорбачов і його найближчі співробітники навіть у випадку азербайджанськo-вірменського конфлікту роблять помилку, називаючи азербайджанців і вірменів „озброєними бандами", „націоналістичними виродками", тощо, чим загострюють ситуацію і поглиблюють кризу у відносинах між народом і центральним керівництвом.

Відправили перше Богослуження в церкві св. Онуфрія

Львів (Ганна Мороз). — У неділю, 14-го січня тут відбувся похід понад 20,000 греко-католиків разом зі священиками до церкви св. Онуфрія, в якій розташовувався музей Івана Федорова, і монастиря чину Василя Великого. Греко-католики протестували проти відмови директора музею Возницького звільнити церкву, хоча місцеві власті виділили під приміщення музею інший будинок.

В наслідок акції протесту віруючі греко-католики і директор музею дійшли до згоди і вже 17-го січня в церкві св. Онуфрія відбулось перше Богослужіння.

Відбулася Наукова Конференція УВАН

Свартмор, Па. (О.Біланюк). — В суботу, 11-го листопада 1989 року відбулася в Ню Йорку наукова конференція УВАН. Конференція проходила під назвою „Людина і планета на порозі третього тисячоріччя". Це була третя з черги конференція, що її влаштував фізично-природознавчий сектор Академії. Темами двох давніших конференцій влаштованих цим сектором були „Атом — Клітина — Людина" та „Сторіччя Айнштайна".

На конференції численні присутні заслухали чотири доповіді, незвичайно цікаво і авторитетно виголошені молодими науковцями бездоганною українською мовою та ілюстровані численними прозірками. Хоча частина кожної доповіді відносилася до спеціялізованого особистого вкладу доповідача у дану ділянку, усі доповіді були зрозумілі для загально освіченої публіки.

Д-р Теодор Костюк, науковець НАСА говорив на тему „Земля: планета в соняшній системі". В своїй доповіді він показав як поєднання новітньої технології із плятформами штучних супутників дозволяє науковцям отримати дані про нашу планету, що мають далекойдуче практичне і теоретичне значення.

Д-р Зенон Стахів, корпус інженерів Армії ЗСА, у своїй доповіді п.н. „Збереження води і атмосфери землі", з'ясував головні небезпеки, що загрожують двом основним елементам необхідним для життя на Землі — воді і повітрю.

Сучасна доба позначається швидкісним поступом технології. Друга частина конференції відносилася до двох ділянок технології, які гратимуть важливу ролю у майбутньому щоденному житті — передача інформації через оптичні волокна та осягнення небувалої чіткости у телебаченні.

Про переломові досягнення у замінені телефонічних дротів скляними волокнами доповідав д-р Андрій Храпливий, з Лябораторії Ей-Ті-Ті-Белл. Свою доповідь п. н. „Новітні оптичні засоби зв'язку" д-р Храпливий збагатив низкою демонстрацій що він їх наочно перевів під час своєї лекції при помочі спеціяльно привезеної апаратури.

Д-р Марко Слюсарчук, програма дослідів в оборонній системі ЗСА, у своїй доповіді п.н. „Передача відображень у XXI сторіччі" описав технологічне змагання між Америкою та Японією. Він з'ясував серйозні відємні економічні наслідки, що їх потерпіла б Америка, якщо б вона не витримала цього змагу.

Усі доповіді викликали жваву дискусію.

М. Ґорбачов знаходиться в небезпеці, — каже Дж.Кеннан

Вашінгтон. — Джордж Ф. Кеннан, якого називають ініціятором мирної коекзистенції З'єднаних Стейтів Америки із Совєтським Союзом, знавцем підсовєтських відносин тощо заявив, виступаючи перед сенатською Комісією закордонних зв'язків, що генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов знайшовся в небезпеці з огляду на неро зв'язані економічні і національностеві проблеми. Його, на думку Кеннана, нелегко буде замінити, власне через ці труднощі, бо, мовляв, навіть здекляровані його противники не захочуть взяти на себе відповідальности за долю імперії.

На протязі 90-хвилинного зізнання Дж. Кеннан настоював, щоб Адміністрація президента Джорджа Буша вийшла з більш сприємливою ініціятивою зменшення звичайної зброї і війська в Европі, бо, як каже Кеннан, сьогодні не існує жодної загрози зі сторони держав Варшавського Пакту. При тій нагоді Кеннан перестерігав перед експериментальною політикою у Східній і Західній Німеччині. Справу евентуального об'єднання Німеччини треба, на його думку, полагоджувати на найвищому рівні і дуже розумно. Інакше в Европі може розпочатися небезпечний процес непорозуміння, сварок і закидів, який неґативно відіб'ється на започаткованому тепер процесі об'днання Европи і її господарського сектора.

Дж. Кеннан, 85-річний професор-емерит в Інституті для заавансованих студій у Принстонському університеті, започаткував своє зізнання відчитанням оцінки ситуації в Совєтському Союзі під теперішню пору, яка створила атмосферу небезпеки для М. Ґорбачова. Тяжко сказати, заявив Кеннан, чи Ґорбачов дасть собі раду з існуючим наванатаженням і проблемами. Міжнародна політика, зокрема в Европі, також ускладнюється і загрожує европейській єдності. Кеннан пропонує зустрічі і розмови на високому рівні, без яких нікому не вдасться розв'язати складних міжнародних проблем, чи хочби навіть проблеми Німеччини.

В Болгарії дозволена опозиційна газета

Софія. — Правляча Комуністична партія дала свою згоду на видання в країні опозиційної газети. Незабаром у болгарській столиці повинна відкритися редакція нової газети. Однак альтернативні групи так і не дістали доступу до телевізії і радіо — ці канали засобів масової інформації комуністи міцно тримають в своїх руках.

Уряд пішов на цей вимушений крок під тиском представників опозиційних сил, які заявили, що на випадок відмови вони припинять всякі переговори з владою. „Круглий стіл" з участю комуністів і Союзу демократичних сил, як передбачають, повинен послужити тому, щоб процес демократизації в Болгарії відбувся якомога спокійніше і без ексцесів.

Минулої неділі понад 50,000 осіб взяли участь в найбільшій за всю історію Болгарії антикомуністичній демонстрації. Демонстранти висловлювали свою підтримку політики опозиції і вимагали розширення демократії в країні.

Говорячи про організаційні справи, зв'язані з виданням в країні першої некомуністичної газети від 1947 року, коли в Болгарії була заборонена діяльність опозиційних партій, Петко Сімеонов, який очолює Союз демократичних сил, заявив: „Те, що ми хочемо сказати, не доходить до мас. Нам потрібна трибуна, з якої ми могли б звертатися до всього болгарського народу".

Тепер для опозиції дуже важливо мати доступ до засобів масової інформації. Державна телевізія і радіо продовжують дискредитувати політику опозиційних партій в очах громадськости. „Нині опозиція в Болгарії не має можливости навіть для того, щоб зустрітися і обговорити насущні справи громадського життя, — сказав на переговорах з комуністами представник Союзу демократичних сил Георгій Спасов. — Всі видання в Болгарії перебувають під контролем комуністів. Ми не маємо навіть нормального приміщення для праці. Ми повинні просити, щоб нам виділили будинок і телефон. Попросту кажучи, в таких умовах ми не можемо існувати".

Хоч опозиції так і не дозволений доступ до телевізії і радіо, наклад нової некомуністичної газети буде становити 50,000 примірників. Видання газети дасть змогу опозиційним групам ліпше підготовитися і провести передвиборчу кампанію, встановити контакт з широкими масами населення, роз'яснювати їм свою програму, а в кінцевому підсумку заручитися голосами виборців перед першими за 40 років існування країни вільними виборами, які призначені на травень цього року.

В Трентоні відбудеться підписання проклямації Дня Незалежности

Трентон, Н.Дж. — Новий губернатор стейту Ню Джерзі Джеймс М. Флоріо, який дуже добре познайомлений з українською проблематикою, прийме українську делегацію і представників преси на спеціяльну авдієнцію з нагоди Дня Української Незалежности.

Зустріч з губернатором, який підпише і передасть представникам українських громад проклямацію з нагоди роковин української самостійности й незалежности, відбудеться в понеділок, 22-го січня, о год. 10-ій вранці у стейтовому будинку в бюрі губернатора.

Цього року, з огляду на зміну адміністрації в Трентоні, організують демократи, що їх очолює адвокат Теодор Романків. Крім того, як і кожного року, окремі зустрічі і підписання проклямацій та вивішення українських прапорів біля ратуші міст відбудуться у Мейплвуді, Ірвінгтоні, Нюарку та багатьох інших місцевостях стейту.

Молодий лікар з України хоче влаштуватись в Америці

Джерзі Сити, Н.Дж. — Кореспондент „Свободи" зустрівся з лікарем Валерієм Руденком, який гостює у свого батька письменника Миколи Руденка, й поставив йому кілька запитань.

Чи можете Ви поділитися враженнями від зустрічі з батьком? Як довго ви з ним не бачилися?

Протягом багатьох років мені доводилося бачитися з батьком лише в присутності тюремних наглядачів. Це були короткі зустрічі в донецькій тюрмі, в концтаборах Мордовії та Уралу. Його арештували тоді, коли я лишень розпочинав навчання в Київському медичному інституті, а нині за моєю спиною дев'ять років лікарського стажу. Щоправда, в 1985 році на відзначення 40-ліття перемоги над Німеччиною йому як інвалідові Другої світової війни надали відпустку із сибірського заслання. Тоді нам вдалося навіть сфотографуватися на вулицях Києва. Але фотографії мовчать про те, яка це була 'відпустка'. По двічі на день його викликали до міліції, де очікували офіцери КҐБ. Письменницький будинок, у якому живе моя родина й де спинився батько, відразу ж став схожий на в'язницю — так його охороняла міліція й люди в цивільному. Ну, а тепер ми вперше зустрілися на волі. Не на умовній волі, а на справжній! Тож легко уявити мою радість.

Д-р Валерій Руденко (зліва) зі своїм батьком Миколою в редакції „Свободи".

Чи Вам не довелося зазнати переслідувань у зв'язку з діяльністю батька?

Я закінчив інститут з відзначенням, відтак закінчив клінічну ординатуру. Мене запросили на викладацьку працю в Київському медичному інституті. Деякий час працював викладачем, мав намір захистити кандидатську дисертацію. Мене з шкільної лавки вабила наукова робота. Та внедовзі я переконався, що все це не для мене. Із інституту мене, як прийнято казати, 'звільнили', тобто вигнали. Працювати за фахом дозволяли, але на найнижчих посадах. Про наукову працю не могло бути й мови. Те ж саме належить сказати й про моїх старших братів — про інженера Олега та кінооператора Юрія. Олегові, як і мені, все ж таки дозволяли сак-так заробляти на хліб працею за фахом. Щодо Юрія, то його після батькового арешту звільнили з праці в кіностудії. Його й досі час-від-часу арештовують на 15 діб — він активіст Української Католицької Церкви.

Яке враження справила на Вас Америка?

Певною мірою я був підготовлений до зустрічі з Америкою, та все ж враження від побаченого величні-

(Закінчення на стор. 4)

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ

З уваги на 72-гі роковини проголошення державности України і 71-шу річницю об'єднання всіх українських земель в одну незалежну і соборну державу, у понеділок, 22-го січня, Головна Канцелярія і В-во „Свобода" будуть закриті. Перше число „Свободи" в наступному тижні друкуватиметься у вівторок, 23-го січня, з датою середи. — Ред.

У СВІТІ

КЕРІВНИК ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації Ясір Арафат засудив поведінку тих арабських держав, які в обличчі ізраїльських утисків на окупованих землях, зокрема на західньому березі ріки Йордан і в змусі Ґази, шукають спільної мови з урядом прем'єр-міністра Їцака Шаміра. Він пригадав Єгиптові й іншим країнам, що Шамір і його спільники з політичного бльоку Лікуд плянують привласнити собі арабські землі, в більшості заселені палестинцями, і поселити там нових еміґрнтів-жидів з СССР. З цією метою Ізраїль звернувся за допомогою до ЗСА, зокрема допомогою на будову нових мешканевих домів для нових поселенців. Я. Арафат назвав плян Шаміра „расистським експансіонізмом". В окремому інтерв'ю, яке появилося рівночасно в Каїро і Багдаді, Арафат гостро засудив також Уряд ЗСА, який без жадних передумов виділяє зі свого дефіцитного державного бюджету більйони долярів для Ізраїля. У Вашінґтоні державний секретар Джеймс Бейкер відкинув вимогу Шаміра і, взагалі, засудив політику заселювання палестинської території.

НА ЗАПРОШЕННЯ ЄГИПЕТСЬКОГО президента Госні Мубарака до Каїро приїде незабаром Шімон Перез, керівник Лейбористської партії в Ізраїлі. Метою приїзду є заплановані переговори між представниками Ізраїля і Палестинською Визвольною Організацією, які підтримує Перез, але противиться прем'єр-міністер Їцак Шамір. Політичні спостерігачі кажуть, що не можна виключати зустрічей Переза з палестинцями в Єгипті. Займаючи пост міністра фінансів в уряді Шаміра, Перез є фактично ізольований від закордонної політики. Досі він був найбільшим прихильником замирення і переговорів з палестинцями, вважаючи, що тільки шляхом переговорів можна осягнути мир на Близькому Сході.

ЗАБАВА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сити, Н.Дж. — 7-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує запусну забаву в суботу, 27-го січня, в Українському Народному Домі, 90-96 Фліт вул. Початок забави о 9-ій год. вечора. До танців приграватиме оркестра „Журавлі" з Коннектикат Вступ — 10 дол. від особи. Смачний буфет в заряді членок ООЛ, несподіванки. Столики слід замовляти на число тел.: Д. Ґхір — 866-5345, І. Гресь — 432-5054.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Криваві події в Азербайджані

У віддалі тисячів миль від Прибалтики, яка була останнім осередком уваги всього політичного світу, відбулися криваві події з десятками людських жертв, проголошення совєтським урядом вийняткового стану і висланням туди війська. Тереном цього нового заколоту, який до всіх давніх турбот Ґорбачова додав ще одну велику турботу, є Азербайджан з не цілими 7-ми мільйонами населення. Сплелися там у трагічний вузол кілька проблем: 1) Свободолюбний рух, що пішов по всіх території СССР, не минув і Кавказу і в минулу суботу 150,000 азербайджанців на велетенській демонстрації у столиці краю Баку вимагали проголошення плебісциту над вимогою відходу Азербайджану зі Совєтського Союзу. 2) Відночас розпалилася давня ворожнеча азербайджанців супроти поважної національної меншини вірмен і зорганізовані банди азербайджанців перевели погром вірмен із округло 25 убитими та численними раненими. 3) До тих конфліктів приєднався релігійний фанатизм: азербайджанці — мусулмани — вірмени — католики. Азербайджанці вимагають політичної свободи, але й боряться за те, щоб мати кращі комунікаційні можливості із сусідніми Іраном і Туреччиною, де вони мають свояків і близьких приятелів. Оливи до вогню долила вістка про скасування берлінського муру і проголошення свобідної комунікації між двома частинами Німеччини. Всупереч заяві Ґорбачова, що він не приборкуватиме національних рухів збройною силою — до Азербайджану вислано військо і проголошено там вийнятковий стан. Закордонним кореспондентам заборонено туди вступ і треба користуватися тільки вістками офіційного аґенства ТАСС. Остання офіційна вістка була така, що „настав спокій".

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" у Москві Білл Келлер робить правильну заввагу у своєму дописі з 15-го січня ц.р., що події у прибалтійських країнах і на далекому Кавказі в Азербайджані мають те спільне, що разом доказують, що ситуація у СССР вихоплюється з-під контролі тамошньої влади. Кавказ географічно далеко й демократичний Захід не дуже зацікавлений тамошніми подіями. Це й використовує Ґорбачов для „заспокоювання" тамошнього неладу — військом. Але ясно, що це засіб дуже контроверсійний і на дальшу мету безнадійний. Заворушення на Кавказі тому для Москви турботливі, що всі тамошні народу дуже свідомі і, як скрізь автохтони гір, відважні і хоробрі. З горами Кавказу пов'язана леґенда про свободолюбного Прометея, що оспівував й наш Іван Франко. Для Москви, очевидно, маловажна романтика ґір і свободолюбні поеми, але преважливим є факт, що Баку — це в усьому світі наче символ цієї найважливішої речовини, якою є нафта. Азербайджан має нафту, залізо, інші метали, і тому Москва так само ставиться до можливости втратити азербайджанську нафту, як український чорнозем.

Розглядаючи закордонні події ми завжди повинні мати на увазі нашу рідну проблематику. У даному випадку можемо вчитися на прикладі Азербайджану, як шкідливо плекати у себе релігійний роздор. За козацьких часів православні українці ототожнювали католицизм з „ксьондзами", що знайшло відгук в Шевченковій поемі „Ляхам" з 1847 року. У новітній епосі це змінилося. Коли у 1917 році звільнено з заслання Слугу Божого Андрея Шептицького — то коли він переїздив через Київ до Львова — врочисто й захоплено вітали його православні українці. І тепер, славити Господа, нема віровизнаневої ворожнечі, на місце якої запанував проголошений Другим Ватиканським Собором екуменізм. Один Господь знає, як і коли розв'яжеться замотаний клубок усіх проблем мусулманських членських республік Совєтського Союзу.

Треба співчувати вірменам, які зазнали трагічних переслідувань від турків, терплять від засліплених фанатизмом азербайджанців. Але треба солідаризуватися з азербайджанцями в їхніх визвольних зусиллях. У широкому світі маса несправедливости. Терплять палестинські араби від жидівських окупантів, терплять кримські татари, яких виселення з Криму нагадувало насильне виселення лемків з рідної Лемківщини. Покійний генерал Петро Григоренко боровся за права кримських татар. Колись історія підсумує усі ті трагедії народів і скаже винуватцям цих трагедій заплатити рахунок.

Наталя Осока

ПРО СОВЄТСЬКУ ЕКОНОМІКУ І ШАНСИ ПЕРЕБУДОВИ

Затамувавши подих, насторожено стежить сьогодні світ за бурхливим розвитком драматичних подій у Совєтському Союзі та країнах Східньої Европи, де зміни наступають так швидко, що випереджують будь-які передбачення. Отож є підстави побоюватись чогось несподіваного, якогось вибуху.

Збіґнєв Бжезінскі, який був дорадником президента Картера в справах безпеки, те, що тепер відбувається в СССР, вважає свідченням „повної, всеохоплюючої кризи режиму". Недавно на зустрічі в Ню Йорку з американцями польського походження він сказав:

„Коли я востаннє в листопаді 1989 року відвідав Совєтський Союз, мене вразили великі протиріччя між бурхливим розвитком політичної ситуації з одного боку і абсолютною деградацією соціяльно-економічного життя з другого боку.

Це була моя шоста поїздка в СССР за останні роки. Кожного разу після такої поїздки в мене було відчуття величезної різниці між рівнем життя в СССР і на Заході. Водночас мені здавалося, що становище трохи поліпшується, порівняно з моїми попередніми візитами. Та цього разу я відчув, що прірва між станом в СССР і на Заході драматично поглибилась і що соціяльно-економічне становище в Совєтському Союзі тепер набагато гірше, ніж у минулі роки".

Бжезінскі назвав три можливі шляхи, якими уряд СССР міг би намагатися врятувати становище: прискорений перехід до справжніх, ґрунтовних політичних і економічних реформ; загальмування перебудови і швидкий перехід до військової диктатури під гаслом великоросійського націоналізму; поєднання цих двох тенденцій, коли трохи демократії з одного боку і трохи поліційного натиску з другого. Однак жоден із цих варіянтів не виведе імперію із кризи, вважає Бжезінскі і підсумовує:

„Совєтський Союз приречений на тривалу системну кризу, котру ніякими засобами не можна буде вирішити в найближчому майбутньому. Ця криза матиме безпосередній вплив і на майбутні події в країнах Східньої Европи".

Подібну думку висловила доктор економічних наук і член державної комісії з питань економічних реформ при Раді міністрів СССР Тетяна Корягіна у своєму інтерв'ю для газети „Совєтская Молодежь", що виходить у Латвії. Перелічивши цілий ряд неґативних явищ в СССР і врахувавши загрозу широкого страйкового руху, Корягіна заявила:

„Ми стоїмо на порозі колосальної інфляції... І вийти з кризи буде дуже тяжко, тому що і народ, і апарат економічно неосвічені, а якщо й озброєні, то тільки хибною теорією політекономії соціялізму".

Неминучість економічної кризи в СССР майже 30 років тому передбачив український письменник Микола Руденко, який ще навесні 1963 року писав до Хрущова та Подгорного про хибність економічної теорії Маркса та про неминучість економічної кризи. М. Руденко закликав розпочинати реформи, поки не пізно, бо коли втратять дорогоцінний час, то прийдуть до голоду і розрухи. В наступні роки М. Руденко продовжував стукати в різні двері — писав листи до ЦК КПУ, до ЦК КПСС, звертався до науковців, закликав, переконував, але всюди наштовхувався на тупі бюрократичні заслони. Тоді він вирішив іти іншим шляхом і 1974 року з-під його пера вийшла книга „Економічні монологи", в якій автор застерігає людство від економічної теорії К. Маркса, викриває її хибність, точно вказує роки занепаду совєтської економіки. Життя підтверджує, що М. Руденко не помилявся у своїх прогнозах.

У відповідь його намагалися оголосити божевільним, а потім засудили до 12-ти років неволі. Відбувши те покарання, М. Руденко знову взявся за перо і в січні 1988 року закінчив книгу „Шлях до хаосу", у якій виклав свої міркування з приводу ґорбачовської перебудови. Зокрема Руденко писав:

„Проте Ґорбачов жодних експериментів не ставить — навпаки, він прагне врятувати імперію від неґативних наслідків експерименту, на який її з жорстокою легковажністю штовхнули більшовики. Але занадто пізно — ось у чому справа! І терез те зусилля Ґорбачова, на жаль, не зможуть навіть пом'якшити державного падіння.

Зарадити лихові сьогодні можна було б хіба що радикальною реформою в сільському господарстві. Такою реформою, яка безумовно й безкомпромісно повернула б землю на лікування — тобто у повну, з переходом у спадок, узако-

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Бук

ЗАХИТАЛИСЯ БАНКОВІ ІНСТИТУЦІЇ АМЕРИКИ

Американська банкова система від кількох років переходить фінансову кризу. Захитаний фінансовий стан почався в 1986 році в ощадностево-позичкових інституціях, через погану господарку. Спершу, через злі позички нафтовим кампанія, які занепадали, через великий спад цін на нафтові продукти. Відтак, через злі позички фармерам (посуха) в країні і за кордоном — Південна і Центральна Америка та відсталі країни Третього світу. Крім того, великі капіталовклади в нерухомості, високі платні персоналові і зловживання спричинили те, що на 3,100 інституцій в 1986 році 195 припинили діяльність (деякі об'єдналися), у 1987 році зліквідовано 165, у 1988 році — 280, 500 фінансово захиталося, а в 1989 році зліквідовано в 29 стейтах дальших 127 (втратили 140 біл. дол.), а у 500 інших фінансовий стан захитався.

Через захитаний стан громадяни з року на рік щораз то більше вибирали ощадності, найбільше у 1988 році — 36 біл. дол., через брак довір'я, а останньо через знижені дивіденди. В третьому кварталі 1989 року ощадностево-позичкові інституції втратили 6 біл. дол. на депозитах, через знижені дивіденди, щоб збільшити резерви на покриття злих позичок. Коли Корпорація забезпечень депозитів протягом трьох місяців на зарядження президента Джорджа Буша перевірила 220 ощадностево-позичкових інституцій і в 50-ох знайшла зловживання, в більшості кримінального характеру, громадяни ще більше почали вибирати ощадності (продовж шістьох місяців — 50 біл. дол.) і вложили в бонди, різного роду фонди, біржу і нерухомості. Тому ощадності зросли з 4.2 до 6.5 відсотка (в Японії — 17, Німеччині — 12.5 відс.) і ощадностева анемія американських громадян покращала.

На захитаний фінасовий стан інституцій звернув увагу Конґрес і на пропозицію Уряду на спеціяльній сесії банкових комісій, рішив санувати 165 інституцій, коштом 157 біл. дол. продовж 10-ох років, податками з доходів корпорацій, що Президент затвердив. Крім того ствердили, що в трьох фінансових інституціях діє три різного роду забезпечення: Асоціяція федеральних забезпечень ощадностево-позичкових інституцій, Асоціяція федеральних забезпечень депозитів банків і КЮНА — забезпечення ощадностей і позичок кредитових кооператив, з окремим книговодством та різними реґулямінами-законами. Рішено на наступній сесії перевести зміни, головно відносно спільного забезпечення. Коли інституції в третьому кварталі виказали 3.9 біл. дол. дефіциту (в 2-гому — 4.2), а продовж дев'ятьох місяців 1989 року втратили 11.5 біл. дол. і 500 фінансово загрожені, санаційний фонд 157 біл. дол. виявився невистачальним. Президент Дж. Буш, голова федеральних забезпечень депозитів В. Сейдмент і секретар фінансів Н. Брейді рішили зразу збільшити фонд, тим більше, що спеціяльна комісія вже видала 10 біл. дол. на санацію 33-ох інституцій, дальших 320 треба санувати, а 500 фінансово загрожених може подвоїтися. Крім того, при кінці 1989 року виявлено корупцію в трьох ощадностево-позичкових інституціях в Каліфорнії і банк федеральних домашніх позичок ствердив, що вони можуть мати 16 біл. дол. дефіциту та треба буде один біл. дол. річно щоб їх врятувати. Рівночасно ощадностево-позичковий банк Лінкольн в Каліфорнії, через надужиття п'ятьох сенаторів під час виборчої кампанії в 1987 році втратив 2.5 біл. дол., громадяни вибрали 3.4 біл. дол., слідство виказало, що афера поширилася на кілька стейтів. Головний прокуратор Д. Торнбирґ зарядив дальше слідство всіх ощадностево-позичкових інституцій, назначив додаткових 400 прокураторів і аґентів Федерального Бюра Інвестиґацій, щоб перевели докладну контролю в 27-ох містах ЗСА та додаткових 37 аґентів і 12 адвокатів перевірюють ощадностево-позичкову інституцію Даллас. Останнім часом виявлено 8,000 випадків недотягнень-надуживань і 65 відс. інституцій у фінансових клопотах.

В грудні Уряд перебрав найбільший в Ню Джерзі Міський ощадностево-позичковий банк з білянсовою сумою 9.8 біл. дол., 7.3 біл. дол. депозитів, через погані позички в Ню джерзі, Фльориді і Тексас. Є це інший найбільший банк після Ґібралтар в Каліфорнії з 280 філіями (п'ять в Ню Джерзі), який також віддано під котролю федеральній аґенції. Міський банк з 77 філіями в Ню Джерзі і 28 у Фльориді втратив в третьому кварталі 1989 року 224 міл. дол., маючи 750 міл. дол. залеглих позичок. Федеральна аґенція назначила 20 нових керівників і 20 адвокатів перевести зразу реорганізацію банку, щоб не переривати обслугу клієнтів, отримано видавання мортґеджових і особистих позичок.

Захитаний фінансовий стан виявлено в грудні 1989 року в 10-ох стейтах на сході країни через великі позички на кондомініюми, в більшості несплачуваних; найбільше в Массачусетс — 95 відс., в Ню Гемпшір — 86 в Ню Йорку — 56, в Ню Джерзі — 55 відс. Другий, якщо йдеться про величину на північному сході, Банк Нової Британії в Бостоні втратив в останньому кварталі минулого року 500 міл. дол., через 1.6 біл. дол. залеглих позичок. Щоб збільшити резерви на один більйон дол., цей банк продав 53 філій і звільнив 800 працівників, коли це не поможе, то злучиться з іншим.

Крім ощадностево-позичкових інституцій, в 1989 році захиталися фінансово і інші менші банки. Серед 12,825 банків, які в 1988 році мали 25 біл. дол. доходу, в

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про соборність у практиці

22-го січня — це дата, яка для кожного українця не лише відома, але і вийнятково символічна — получена з почуттям гордости та радости, що була у нас хоча і коротко, але своя власна ні від кого незалежна держава. Тому ми і послідовно рік у рік відзначуємо це наше свято державности і незалежности, там де лише існує українська громада і де живе вона у демократичному оточенні.

Тож, кожного року звучать слова IУ Універсалу, пригадується проголошення його на Софійській площі, деклямується відповідні поезії. Мало, однак, притому звертається у нас увагу на другу знаменну дату, що припадає на цей самий день — лише на рік пізніше, а це проголошення соборности у 1919 році. А ця соборність для нас не менше важлива, хоча може і не так голосна як державність і незалежність.

Але ось несподівано для всіх, ми в цьому році опинилися у періоди великих подій, перемін і національного відродження в Україні. І так само несподівано для нас появився у пресі заклик Секретаріяту Народного Руху України за Перебудову (НРУП) п.з. „22-го січня — день соборности України", з якого дозідуємося про пляни святкової сесії НРУП в цьому дні та з цієї нагоди про загальногромадські всеукраїнські врочистості, завершенням яких є створення „живого ланцюга" між Києвом а Львовом у неділю, 21-го січня 1990 року. І далі читаємо: „закликаємо всіх, хто живий, в кого думка постала, вийти 21-го січня на трасу Київ-Львів і якнайтіснішою мережею, з'єднати ці два історичні центри нашої вітчизни!".

Отже, наші брати в Україні відчули важливість цієї річниці та переводять соборність ділом, а не лише словами та відзначують її, як видатну історичну подію — як це написано у їхньому зверненні.

Коли пишемо ці рядки від цієї дати ділить нас лише три дні і ми не знаємо, які приготування ідуть в Україні для переведення „живого ланцюга". Ми можемо лише надіятися, що цей промовистий задум активістів із НРУП перейде якнайбільш успішно.

Але, коли ми думками там із ініціяторами його — якось дивно нам, що так мало чуємо і бачимо приготувань тут, у вільному світі, для цього, щоб вільні українці дією підхопили це відзначення соборности цілої України.

Чому це так? Чи можливо, щоб провідні українські організації, які увесь цей час активности поза батьківщиною так послідовно відсвятковували день 22-го січня і які тепер радіють пробудженням національного життя в Україні, не хотіли солідаризуватися із доказом соборности у практиці, хоча у зверненні НРУП підкреслено, що „сьогодні як ніколи, потрібна консолідація?" Чи це лише наша байдужість до подій в Україні — чи може саме ще один доказ, що тут між нами із цією соборністю не так легко?

А може комусь із нас тут не під лад, що НРУП в цей спосіб хоче відзначити в цьому році цю знаменну історичну українську дату, бо такий почин вийшов від „них", а не від „нас"?

Як би воно не було, ми досі надаремно шукаємо за доказами соборности від Києва до Львова і... досьогодні, за малими виїмками, не можемо їх найти.

О-КА

Микола Руденко

З приводу возз'єднання українського народу під прапорами УНР та ЗУНР

Громадяни України! Земляки, друзі!

Огляньтеся довкола себе. Ви бачите? Над Україною світає. Світає в небі, на ланах і в душах народу нашого. Ви чуєте? Сама земля українська зітхнула з полегшенням: отже судилося нам жити! Досі ми цього не знали — будемо жити чи ні. Сім пекельних десятиліть ми бачили тільки муки, тільки смерть і кров. Діти наші почали забувати материнську мову. Вони ще й сьогодні не всі вміють розмовляти так, як навчав батько Тарас. Але ж погляньте: люди побралися з руки, утворивши живий ланцюг від Києва аж до Львова. Ланцюг української соборности. Це не метафора, бо справді людське серце випромінює біополе. І сьогодні те біополе (може вперше за всю українську історію!) не в переносному, а в прямому розумінні обгорнуло нашу закривавлену землю, як рятівний бинт обгортає поранені груди. Одужуй, земле, від смертельних ран!

Я бачу в живому ланцюгу єднання моїх концтабірних братів і синів. Добридень вам, самовіддані галичани, лицарі чести й сумління, Зоряне Попадюк і Мирославе Мариновичу! І вам добридень, великі слобожани Левку Лук'яненко та Іване Світличний! Погляньте, хіба ж сьогодні сотні тисяч українців не так горнуться одне до одного,

(Закінчення на стор. 4)

Микола Світуха

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ

Популярний французький тижневик „Ль Експрес" який появляється в Парижі тиражем біля 800,000 примірників, помістив у числі за 1-го грудня 1989 року в підвідділі журналу названій „Катакомби" змістовний ілюстрований репортаж про релігійну ситуацію на Україні п.з. „Воскресіння униятів". Автор Бернард Лєкомт виявив глибоке зацікавлення як історичними фактами пов'язаними зі заснуванням християнства на Україні, так і теперішнім станом відродження УКЦ і УАПЦ та тлі складних суспільних і політичних змін у цілому СССР. Наведені ним цитати, імена та факти говорять про його непересічне знання історичного тла та наявні симпатії до справи відродження обох українських церков.

Бернард Лєкомт розповідає про захоплення Західньої України Червоною армією, про арешти і депортації всіх греко-католицьких єпископів і більшости священиків, про скликання т.зв. синоду в березні 1946 року та насильне прилучення Української Греко-Католицької церкви до Російської Церкви. „Все це сталося" — пише Лєкомт — „без врахування моральної сили західньоукраїнської спільноти. Не зважаючи на репресії, шпиґунства, кровопролиття українці католики молилися, відправляли Богослуження в лісах, на цвинтарях, у помешканнях при замкнених дверях. Вони ризикували інфільтрацією, денунціяцією, арештом, засланням у сибірські табори. 43 роки впертого дорого-оплаченого спротиву. І ось сьогодні мільйони вірних, вісім єпископів, майже 700 священиків, семінарії, монахи і монахині, — всі вийшли з катакомб, користаючи з ґорбачівської відлиги"..., — так з неприхованими симпатіями висловлюється Лєкомт.

Автор статті характеризує першу публічну заяву, датовану 2-го серпня 1987, за підписом єпископа Павла Василика, інших єпископів, священиків і вірних, як надзвичайно відважну. „Єпископ Василик знав, про що йдеться", — пише Лєкомт, — „за підпільне і вперте виконування своїх обов'язків він був засуджений на 13 років в'язниці і п'ять років заслання". Автор розповідає про петицію за підписами поверх 100,000 вірних, які вимагали леґалізації Церкви і про лист Папи до українців-католиків з квітня 1988 року, який він уважає не лише пасторським зверненням, але політичним актом.

Лєкомт згадує, що в цілому Совєтському Союзі є відкрито кого 3,000 церков, з того понад 800 в трьох областях — Львівській, Івано-франківській і Тернопільській, де греко-католики становлять величезну більшість. „Коли повернуть нам всі ці церкви, які і так є нашими" — цитує Лєкомт неозначеного речника — „віруючі прийдуть до влади". Іронічно наводячи реакцію влади, мовляв „неможливо передати церкви людям які не існують" автор статті бачить можливість затяжної боротьби на релігійному тлі.

Він цитує відомі арґументи київського архиєпископа Філарета проти леґалізації Греко-Католицької Церкви, мовляв: „церковний синод 1946 року був законним", „греко-католики підтримували фашистів", „уніяти і український сепаратизм — це те саме", і врешті погляд, що якщо „українці католики хотять залишитися католиками, вони повинні інтеґруватися в латинську Церкву, яка є визнана в СССР".

Леґалізація Української Греко-Католицької Церкви, додає Лєкомт, — означала б ліквідацію Російської Церкви на Західній Україні. „Вірні, які сьогодні належать до Православної Церкви, перейдуть відразу разом з своїми священиками і церквами"... „Це не є проблема обряду... Для патріярхату — це певна втрата сотень церков, багатьох культурних об'єктів, а крім того великих матеріяльних приходів".

Проблема ще більше ускладнена, — пише дальше Лєкомт, — тим що, крім визнання Української Греко-Католицької Церкви, від червня 1989 року відродився рух за леґалізацію Українсько Автокефальної Православної Церкви" на зразок Грузинської і Вірменської, обох леґальних і незалежних"... „Хіба ж Болгарська, Грецька, Румунська чи Сербська Церкви — не є Автокефальними?" — запитує Лєкомт. „І хіба ж не було Автокефальної Української Церкви в роках 1917-29?" Він згадує, що першою, яка проголосила себе Автокефальною Українською Церквою, була церква свв. Петра і Павла у Львові, а за нею пішли церкви в Лавочні і Мернаві.

Автор статті приходить до висновку, що московський патріярхат мусить бути в паніці, побоючися втратити яких 60 відсотків свого майна. „Більше як дві третини вірних, парохій і добра Церкви є сконцентровані на Україні. Чи ви подумали над тим, що залишилось би Піменові?" — реторично питає автор, цитуючи відповідь єпископа Василика: „Йому залишалось би попрацювати над тим, щоб відродити релігійність у Росії".

Лєкомт уважає, що Ґорбачов мусить визнати Українську Католицьку Церкву, щоб втримати свій вплив на Україні, де кілька депутатів Верховної Ради, не зважаючи на свою приналежність до партії, вже стали оборонцями інтересів Церкви. Автор передбачає, що з наближенням республіканських виборів у березні 1990 року такі місцеві партійні лідери як Яків Погребняк, секретар партії Львівської области, і Богдан Котик, посадник міста Львова, перейдуть на сторону публічної опінії.

„Ми не всі є віруючими", — цитує Лєкомт В'ячеслава Чорновола — „але ми всі знаємо що перший крок до незалежности — це леґалізація Української Церкви". Згадуючи першу велику національну маніфестацію у Львові з участю поверх 100,000 осіб та щонедільні відправи з участю десяток тисяч, Лєкомт з захопленням описує сцену як тисячі вірних на закінчення Богослуження співали „Ми хочемо Бога!" „Хто міг би опонувати таким доказам?" — закінчує свою статтю Бернард Лєкомт.

Публікація цієї статті в „Ль Експрес" за 1-ше грудня, саме напередодні візити президента Міттерана в Києві 6-го грудня, не була припадкова. Французька преса частіше присвячує увагу подіям на Україні. Відомий французький щоденник „Лє Монд" за 8-ме грудня у своєму довшому репортажі про розмови Міттерана з Ґорбачовом в Києві писав також про „пробудження" України та про „поєднання релігії і націоналізму" на західних українських землях. „Лє Монд" також повідомив, що перед будинком профспілок в Києві, де перебував президент Міттеран, сотні демонстрантів під синьо-жовтими прапорами несли транспаранти з домаганнями, що „Спільний європейський дім Ґорбачова не можна будувати на кістках українців".

Пластовий Андріївський вечір у Бостоні

„Мені ворожка ворожила, щоб не любила хлопців я, бо хлопець любить та й покине, а ти дівчино будь сама". Цими словами пісні урочисто розпочали свою програму — вечір св. Андрія, пластунки із куреня „Лісові Мавки". Вечір відбувся в гарно прибраній на зелено, чорно і сріблисто церковній залі при парафії Христа Царя у Бостоні. Хоч сильний мороз тиснув надворі, всередині затишно і привітно виблискувало полум'я свічок, котре збагатило чародійний вечір. Святочну програму дбайливо і цікаво проводила ст. пл. Ксеня Козак при помочі „Лісових Мавок" Ксені Витвицької і Ніни Пясецької.

Юнацька молодь, ст. пластуни, студенти, отець парох і декількла сеніорів, що завітали на цей вечір, засіли у велике коло послухали про звичаї і традиції Андріївського вечора, котрі давно плекала молодь на Україні.

Учасники Свято-Андріївського вечора у Бостоні.

Цікавий звичай — це вибір головного Андрія, себто кожний хлопець мав нагоду з зав'язаними очима спробувати вкусити калач, що звисав на срібному ланцюжку посередині залі. Той, хто вкусив першим мав честь бути головним Андрієм вечора. „Лісові Мавки" приготовили п'ять столів з різноманітними ворожбами, як, наприклад, відчитання будучої долі з карт, з долоні, виливання воску на воду і т. п.

Дуже звеселив вечір прихід пса, котрий кинувся на булочки, виложені на підлозі: всі з нетерпінням очікували, чию булочку пес з'їсть першою. До дальшої програми пластунки підібрали пісні, котрі разом співали. Молодь ще довго забавлялася і при перекусці й солодкому говорили і зустрічали нових друзів.

Щира подяка для Тимоша Головінського за вдало приготовану музики на тасьмах. Дякуємо ст. пл. Уляні Ременюк і ст. пл. Адріянові Геврикові за їхню поміч з ворожбами і декорованням залі та всім іншим, які помагали у влаштуванні цього успішного вечора.

Сподіємося, що цей гарний вечір св. Андрія перейде в щорічну традицію тут, у Бостоні, і що наші „Лісові Мавки" знову поведуть нашу молодь в чарівну, таємничу мандрівку в минуле.

Пл. сен. Віра Грабець

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Коль заявив у парляменті, що Західня Німеччина, ані тепер, ані в майбутньому не буде висувати жодних територіяльних претенсій до країн Східньої Европи, маючи на увазі в першу чергу Польщу, Чехо-Словаччину і Францію. Коль підкреслив, що Німеччина ніколи не підриватиме основ об'єднаної і мирної Европи і тісно співпрацюватиме з усіма европейськими країнами. Виступаючи раніше у французькому інституті для закордонної політики канцлер Коль кілька разів підкреслював, що об'єднання Німеччини цілком не означає якусь домінацію Бонну над іншими европейськими державами. „Навпаки, ми дамо свій вклад у відбудову Східньої, Центральної і Західньої Европи : зробимо всі можливі заходи, щоби народи жили в мирі і співпрацювали між собою", — сказав Коль.

ПРЕДСТАВНИКИ ГРЕЦЬКОГО уряду повідомили, що незабаром до Атен прибуде заступник міністра закордонних справ в албанському уряді, Сократ Плаква, завданням якого буде зменшити напруження, яке існує вже від довшого часу між Грецією і Албанією. Причиною напруги є те, що албанський комуністичний уряд переслідує грецьку національну меншину. Візита відбудеться на бажання албанців, — заявив кореспондентам міністер закордонних справ Греції Антоніс Самарас, підкреслюючи, що Греція не має жадних територіяльних претенсій до Албанії.

ПРЕДСТАВНИКИ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОГО уряду заявили, що їхні переговори з представниками Совєтського Союзу про відтягнення совєтського війська з Чехо-Словаччини до кінця цього року дещо сповільнились з огляду на клопоти Москви в Азербайджані і Вірменії. Уряд ЧСР дав однак до зрозуміння, що виведення 75,000 совєтського війська до кінця року є пріоритетом у переговорах. Крайові парляментарні вибори в тій країні відбудуться у заповідженому реченці, тобто 8-го червня і до того часу політичні партії, які хочуть виставляти своїх кандидатів у виборах, мусять оформити свої справи в уряді.

Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці (ОбВУА)

з глибоким смутком повідомляє все Членство та Українське Громадянство, що дня 5-го січня 1990 р. відійшов у Вічність на 97-му році життя провідний член Братства УСС в ЗСА і довголітній член ОбВУА у Філядельфії, Па., учасник Визвольних Змагань в рядах УСС, УГА, УВО (1915-21)

св. п. о. митрат

Василь Головінський

СВЯЩЕНИЧИЙ ПАРАСТАС був відправлений в церкві Христа Царя у Філядельфії 8-го січня 1990 р., а ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА 9-го січня 1990 р., відтак ПОХОРОН на цвинтарі св. Марії на Факс Чейс, Па.

•

Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Головна Управа ОбВУА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Приятелями, що у вівторок, 26-го грудня 1989 р., після тяжкої і довгої недуги, відійшов у Вічність наш Дорогий
МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

МИХАЙЛО ШВЕЙКО

учасник Буковинського Куреня 1941 р. і довголітній староста української православної парафії св. Андрія в Лос Анджелес, Кал.

Нар. 1914 р. в селі Милієві на Буковині, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 30-го грудня в похоронному заведенні, Pierce Brothers, 5959 Santa Monica Blvd в Голлівуді, Кал. Відправляли о. протопресвітер С. Галик і о. протопресв. Т. Бузенко, співав хор під дереґентурою Гр. Галика.

Отець Галик попрощав на віки свого старосту Михайла.

У вівторок, 2-го січня 1990 р. похоронні відправи відбулися в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Відправив о. протопр. Іван Ткачук з Ню Йорку. Біля домовини учасники Буковинського Куреня під командою полк. Петра Войновського держали курінний прапор, а опісля похідним маршом занесли Покійного Побратима Михайла на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. на Вічний Спочинок.

Отець І. Ткачук попрощав свого земляка глибокими релігійними і зворушливими словами. Полк. П. Войновський прощав Покійного Друга від імені Буковинського Куреня; а піснею „Чуєш брате мій".

Прощали Покійного Михайла Родина і присутні на похороні.

Горем прибиті:
дружина — ВАСИЛИНА
прибрана дочка — ВАЛЕНТИНА з мужем БИРДОМ-ЛАПІЄР
внука — МОНІКА
двоюрідний брат — ЮРІЙ ВИБАЧИНСЬКИЙ з дружиною АННОЮ з дітьми і внуками
та Родина в Україні

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 17-го червня 1988 року відійшов у Вічність наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, ВУЙКО І ШВАҐЕР

бл. п. проф.

Семен Михайлишин

нар. в Таданях на Львівщині.

Цією дорогою складаємо спізнену, але сердечну подяку нашим Друзям і Знайомим, які вшанували пам'ять нашого незабутнього Мужа, Батька і Діда, брали участь в похоронних відправах і в болючий для нас час виявили щирі співчуття і підтримку.

Дякуємо пароховi о. Ю. Маркевичеві за участь у похоронних відправах. Особлива наша подяка о. Тарасові Лончині за відправи у похоронному заведенні, теплі слова розради, прощальну проповідь під час Поминального Богослуження та відпровадження нашого дорогого бл. п. Семена на місце Вічного Спочинку.

Висловлюємо сердечну подяку членам парафіяльного хору за зворушливий спів під час відправ. Інж. Олегові Булавці за щирі і теплі слова-спогади, як колишнього учня українознавства. Дорогому Олесеві Мотилеві за зворушливі прощальні слова та грудку землі з рідних Тадань. Рівнож за тепле прощання Андрія Чорного. Дякуємо за спомини про бл. п. Семена під час тризни д-ра Андрія Лемішки, ред. Ярослава Шавяка та д-ра Джо Д'Авіньйона.

Дуже вдячна моїм дорогим подругам, союзянкам Анні Стельмах, Анні Самутін, Раї Зелінській, Марії Чорній та Анні Поліщук, які в важкий для нас час виявили особливу підтримку і поміч. Вдячна Кредитівці Самопоміч за вінок, Службу Божу та поминальний обід в сороковий день. Директорові Кредитівки Євгенові Снігурі, Анні Стельмах, д-рові Іларіонові Калиневичу за спогади про дорогого бл. п. Семена.

Особливу сердечну подяку складаємо Романові Мартинюку, Олексі Наконечному, Юрі Наконечному і всім тим, що заопікувалися та допомогли бл. п. Семенові в Чикаґо в останні Його хвилини.

Всім нашим Знайомим та Друзям за надіслані квіти, вінки та співчуття, щире спасибі.

Щира подяка за всі Служби Божі за душу Покійного.

Велике спасибі всім, хто склав замість квітів на могилу бл. п. Семена Михайлишина свої щедрі пожертви на добродійні цілі.

Нехай Всевишній нагородить Вас за Ваші добрі серця.

В глибокому смутку:
СОФІЯ — дружина
РОМАН — син
ТАНЯ Д'АВІНЬЙОН з Родиною — дочка

ПОЖЕРТВИ НА ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

$1000 — Софія Михайлишин, Таня і Джо Д'Авіньйон,
$500 — Олекса Наконечний;
$200 — Василь і Оксана Паліійчук;
$125 — Марія Мулькевич;
$100 — Конкрет Рейд, Інк., Ярослава Зелинська-Джонсон, „Самопоміч" в Балтімор, Тарас Притупа;
$50 — І. Калиневич, Тереса Ніколь, Бавдойн Дейвіс, Богдан і Марія Пашківські, Кохановський, о. Анатолій і Марія Булавка, Гас і Мері Меттес;
$25 — Джан Дікс, Роман Мартинюк, Олександер Мартинюк, Вава Бачинська, д-р Дмитро і Дарія Кострубяк, Юрій Зелінський;
$20 — Остап і Анна Стельмах, Ганна Самутин, Оксана Калиновська, Наталія Романовська, Богдан Козак;
$15 — Роман Стельмах;
$10 — Володимир Барагура, Михайло Бохно, Микола Бойко, Василь і Стефанія Татчин, Остап і Шарльотт Садовий, Відділ УНС 337.
Разом $3900

ПОЖЕРТВИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКЦЕРКВИ СВ. МИХАЇЛА В БАЛТІМОР

$100 — Олекса Наконечний, Кредитова Кооператива „Самопоміч";
$50 — д-р Микола й Ірена Когут;
$30 — Михайло і Марія Хома, д-р Микола і Слава Ласійчук;
$25 — Богдан і Марія Пашківські, Андрій і Марія Чорній, Александер Ратич, д-р Андрій і Лідія Лемішка, Михайло й Ольга Кулиничі, Данило Кунчик, Теофіль і Марія Попович, д-р Дмитро і Дарія Кострубяк, Тарас і Таня Хархаліс, Лев і Ґертруда Подоляк, Іван Хай, Дора Харич, Олег Бендюк;
$20 — Стефан і Оксана Чорній, Микола і Ніна Чичулик, Анна Поліщук, Іван Качанюк, Теодор і Тереса Царик, Орест і Марія Поліщук, Василь і Марія Будько, Стефан і Катерина Гуменюк, Стефан Поперечний, Петро і Володимира Войтович, Раїса Зелінська, Андрій і Люба Чорнодольський, Роман і Марія Хома, Богдан і Богданна Саламаха, Ярослав і Дарія Мелех;
$15 — Володимир і Ольга Сушко;
$10 — Марія Хархаліс, Ярослава Совган, Володимир і Марія Стельмах, Василь і Анастазія Олексюк, Стефан і Стефанія Поліщук, Михайло й Ірена Вацлавів, Іван і Люба Радь, Остап і Анна Стельмах, Степан Чай, Зеновій і Марта Ґой, Ярослав і Ірена Сушко, Остап і Шарльотт Садовий, Володимир Ганас, Михайло і Марія Захарків, Ярослав і Лідія Шавяк, Анна Притула, Михайло Калько, Євгенія Чорняк, Відділ УНС ч. 337, Ліліяна Шавяк;
$5 — Евгенія Стельмах.
Разом $1155

ЖЕРТВОДАВЦІ НА УКРАЇНСЬКЕ КАТОЛИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО СВ. СОФІЇ

$50 — Марія Мулкевич, Святослав Коцубала. Олекса і Марія Мотиль;
$30 — ОУА „Самопоміч" Балтимор;
$20 — Остап і Анна Стельмах, Богдан Ясінський, Евген і Валя Снігура, „Самопоміч" Корп.;
$15 — Василь і Ольга Корж;
$10 — Петро і Галина Мудрий.
Разом $125

Американці в Обороні Людських Прав в Україні
43 Midland Place, Newark, N.J. 07106 (201) 373-9729
улаштовує виступ

ОЛЬГИ ГОРИНЬ

на тему

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА В ОБОРОНІ НАРОДУ В МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

Ольга Горинь:
— колишній в'язень совєтських тюрем
— активіст за релігійні права
— активіст в обороні Української Католицької Церкви
— активіст за людські права
— дружина Михайла Гориня

Це сьомий із „Вечорів в П'ятницю" темою яких є сучасний стан в Україні, які АГРУ влаштовує для громади.

П'ятниця, 25-го січня 1990 р., год. 7:30 веч.
Заля УКЦ св. Івана Хрестителя, під церквою
Сенфорд Авеню, НЮАРК, Н. Дж.

По програмі — вино і закуска

Всі пожертви на оборону Української Католицької церкви в Україні.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ВІДСВЯТКУЮТЬ СІЧНЕВІ РОКОВИНИ у ВИППАНІ, Ню Джерзі
Заходом УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ повіту МОРРІС
відбудеться відзначення

СІЧНЕВИХ РОКОВИН

у неділю, 28-го січня 1990 р. о 4-ій год. по пол. в українській парафіяльній залі, Виппані, Н. Дж.

ДОПОВІДЬ виголосить новоприбула гостя з України і членка НРУП, **ОЛЬГА ГОРИНЬ**.

В програмі виступить **Хор „ТРЕМБІТА"** під проводом **РАФАЇЛА ВЕНКЕ.**

До численної участи у цьому святі закликають місцеві відділи

КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ і СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

39-ті ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

членів Федеральної Кредитової Кооперативи „САМОПОМІЧ" в Ню Йорку

Неділя, 25-го березня 1990 р., година 2:30 по полудні
Велика заля Академії св. Юра, 215 Схід 6-та вул., в Ню Йорку

ПОРЯДОК ЗБОРІВ

1. Відкриття Зборів
2. Відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів
3. Звіт Ради Директорів
4. Звіт Скарбника
5. Звіт Кредитового Комітету
6. Звіт Контрольної Комісії
7. Обговорення і прийняття звітів
8. Вибір трьох членів Ради Директорів
9. Вільні внески
10. Закриття Зборів

РАДА ДИРЕКТОРІВ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
проголошує

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ НА АКАДЕМІЧНИЙ РІК 1990/1991

Згідно з рішенням Стипендійної Комісії у червні 1988 року

а) стипендії будуть признані тільки для UNDERGRADUATE СТУДЕНТІВ визнаних каледжів та університетів (які студіюють для одержання свого першого ступеня бакаляра) і для ҐРАДУАНТІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ, які будуть прийняті до каледжу чи університету в часі виплати стипендії;

б) студент-аплікант мусить бути АКТИВНИМ ЧЛЕНОМ УНСОЮЗУ (платить вкладку) принайменше ДВА РОКИ при кінці березня того року в якому вносить своє подання на стипендію.

Основи признання стипендій:

1 фінансова потреба
2 предмет студій
3 студійні досягнення
4. активність в українському громадському, а зокрема студентському житті

До Канцелярії УНСоюзу треба прислати
НЕ ПІЗНІШЕ ЯК:

31-го березня 1990 р. — виповнений, підписаний і датований ФОРМУЛЯР
1-го травня 1990 р. — всі вимінені ДОКУМЕНТИ і ФОТОЗНІМКУ.

Для набуття стипендійного формуляра пишіть на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Виступ Є. Сверстюка в Ню Йорку

„Духові процеси в Україні" — така була тема доповіді, яку 23-го грудня минулого року прочитав у Науковому Товаристві імени Шевченка гість з України, Євген Сверстюк.

Конференцію відкрив д-р Василь Калинович. Літературознавець Лариса Онишкевич представила доповідача — українського поета, літературознавця, борця за права України. У своїх творах Сверстюк підкреслював примат обов'язку совісті, висував потребу незалежної громадської думки. Це — ті кличі, які сьогодні проголошує М. Горбачов, а в 1972 році за ці ідеї Є. Сверстюка засудили на сім років ув'язнення і п'ять років заслання.

У своїй доповіді Сверстюк порушив ряд проблем, ми згадаємо про деякі з них.

На питання: „Що таке нинішня Україна? Де вона опинилася? Куди її вели і де загублено наш справжній світ? І як ми опинилися над тією прірвою, яку нині є спроби заступити новим фасадом перебудови?" доповідач сказав: „Прірва є не тільки в економіці й екології, а що для українців найстрашніше — в моралі. Перед прірвою стала людина, яка під керівництвом комуністичної партії боролася „за краще майбутнє" і яка в кінці 20-го віку виявилася завсім нездатною до вирішення проблем життя.

Що ж власне сталося з країною? Є спроби пояснення це, аналізуючи помилки вождів, починаючи від першого вождя (очевидно, Леніна), ім'я якого, ще вимовляється несміливо, але щораз більш наполегливо і щораз сміливіше. Пробують знайти помилки і в інших вождів. Але це спроби йти найлегшим шляхом і спроби відвернутися від тієї правди, яку ми всі інтуїтивно відчуваємо і яку наші дядьки відчували від самого початку. Коли одного разу на колгоспних зборах запитали — хто видумав марксизм — учені чи робітники, один селянин відповів: „Робітники видумали, бо якби вчені, то вони раніше випробували б на собаках". Часто люди відчували, що це щось не те.

У Києві йшла п'єса „Диктатура совісті", яку ставив Лесь Танюк. Вона справляла приголомшливе враження. Там зібрано було всю ідею Революції, весь розвиток того зерна, з якого виріс пустоцвіт.

Все було закладено в тій ідеї, яка утверджувала принцип сили і яка переступила через засади, які завжди рятували людей на великих поворотах історії. Це все, що нині називаємо антисвітом, те, що поети називають „подорожжю в країну навпаки", це в свій час було схарактеризовано відомим афоризмом про те, що Бог творить, а диявол лише може пародіювати Боже творіння".

Є. Сверстюк процитував слова з російського перекладу „Інтернаціоналу", де говориться:

„Весь мир насилья мы
разрушим
до основанья, а затем —
мы наш, мы новый мир
построим
кто был ничем — тот
станет всем".

цей переклад став програмовим для всієї країни. (Український переклад Миколи Вороного звучить інакше, він ближчий до німецького оригіналу, подібних рядків у ньому нема).

Євген Сверстюк у Ню Йорку

„Нині бачимо руїну. В тайзі нема дерев, бо перевиконали плян вирубування дерев. Щось страшне сталося з найкращими українськими землями: скільки їх затопили там, де люди споконвічно селилися уздовж Дніпра. Люди питають — „Чи можна буде спустити цю воду? Чи грунти вже навіки засолені?". Учені голосно не відповідають, бо відповідь засекречена.

А що сталося з людиною в результаті перевиховання, яке тривало десятки років? Боролися з такими пережитками минулого, як пошана до пам'яток, національні традиції, любов до національних святинь, пережитки релігії".

Є. Сверстюк говорив про „Вітер часу" — „Вітер історії", „От виник „вітер соціялізму" — просто якесь запаморочення було. Особливо страшний був вітер 30-их років. Від голоду в 1933 році вимирали діти, а в 34-му році уцілілі співали мажорні пісні, як от, „Я другой такой страны не знаю, где так вольно дышит человек". Цю пісню й досі співає Київське радіо.

Вітер часу захопив також Німеччину — країну з культурними традиціями. Німці вигукували „Гайль Гітлер!" Людина буває слабкою проти течії часу.

Нині вітер часу змінився: в житті нинішнього світу надзвичайно важливим стає моральний фактор.

Сталося падіння Сталіна, хоч при збереженні ідеології всієї системи, учні й послідовники Сталіна ще зберігають високооплачувані посади. Але хіба не чудо, що новий вождь проголошує загально-людські цінності?

Отже, зараз маємо цікавий поворот, який нам треба осмислити, може як початок нової доби. Наші духовні зусилля повинні бути спрямовані на те, щоб повернути людині якісь елементарні істини, які вона загубила й затоптала. Треба наголошувати наші демократичні традиції, Шевченківські і Сковородинські традиції.

Ми пройшли дуже велику, важливу дорогу до Чорнобиля в політиці, економіці, екології, культурі і показали світові — куди веде ця дорога".

Євген Сверстюк прочитав кілька своїх поезій.

Далі він цікаво і ґрунтовно відповідав на ряд питань з авдиторії, порушив ще ряд проблем. Ствердив, що Народний Рух України за Перебудову — це наше життя. „Якщо будуть діяти живі люди, то почнуть функціонувати мертві установи, як от Міністерство культури, де люди не розмовляють українською мовою. Завдання Руху — наповнити життям мертву структуру. Щодо програми, то ми більше віримо в еволюційний розвиток.

Нині суспільство на Україні визріває коло телевізорів — стежить за подіями на Заході і в Прибалтиці. Українці дуже переживали, дивлячися, як падала Берлінська стіна. Звичайно, сьогоднішні події впливають на людей по-різному. Настрої українців у західніх областях близькі до прагнень у Балтійських республіках, а людям у східніх областях ближчі проблеми економіки і екології".

Відповідаючи на запит священика Івана Ткачука про релігійність у творах сучасних українських письменників, Сверстюк сказав, що нині він здає до друку збірник поезій кількох авторів під назвою „Благослови, душе моя", та назвав ряд авторів підкресливши, що бездуховна література може бути лише одноденною.

Чим би був Шевченко, якби він був таким, яким його малювала радянська критика?

Останнє питання до Сверстюка було: „Якою передбачаєте ролю українських церков у піднесенні духовности?" Він відповів, що церкви, які підіймаються з руїни, мають животворчу силу. Потрібні глибоко віруючі священники. Відновлення Церкви — це не просто її легалізація, це — вироблення духовної верстви.

Закриваючи конференцію, голова НТШ в Америці д-р Ярослав Падох сказав, що слова Євгена Сверстюка можуть бути Євшан-Зіллям для українців у діяспорі. Приходить нова Весна народів, може бути Весна і на Україні.

Л. Дражевська

З приводу...

(Закінчення зі стор. 2)

як ми нещодавно горнулися в мордовських та уральських карцерах, щоб не загинути від голоду й холоду? А це ж, власне, там і починався живий ланцюг української соборности. І треба, щоб завтра він простягнувся від Києва до Кубані — через Полтавщину й Луганщину, на сотні й тисячі кілометрів, бо то земля наших предків і наших сучасників. Земля Василя Стуса й Олекси Тихого, земля Івана та Надії Світличних. Даруйте, любі друзі, але й мені, старому, хотілося б до них приєднатися, бо я також там народився й виріс.

Слава ж тобі, народе український! Сьогодні ти перегорнув нову, нечитану сторінку власної історії — і це є початком твого безсмертя.

Молодий...

(Закінчення зі стор. 1)

ше, ніж я сподівався. Зрештою мене вражає не так її зовнішній вигляд (цього я набачився в кіно), як інтелектуальне життя професіоналістів. Мені випало щастя побувати на конференції українських професіоналістів у Вашінгтоні. Там було чимало лікарів, з якими я щиро заприязнився. Наукова діяльність в атмосфері повної інтелектуальної свободи — це те, про що совєтський медик може тільки мріяти. Правду кажучи, совєтська медицина завжди трималася на ентузіязмі й жертвенності тисяч і тисяч медичних працівників. Матеріяльне забезпечення совєтського лікаря значно нижче від забезпечення середнього робітника. Щоб сім'я не голодувала, я змушений був виготовляти іграшки й продавати їх на вулицях. Зате партбюрократи й досі користуються такими привілеями, які простій людині і не присняться. Той, хто бачив державні дачі, санаторії та закриті розподільники, не тішить себе ілюзіями про гуманність і справедливість комуністичної партії.

Ви легко погодилися дати нам інтерв'ю. Не боїтеся, що Вам його не пробачать?

На вільній землі хочеться дихнути повітрям свободи. Хоч, правду кажучи, я таки справді дечого побоююсь.

Що саме Ви маєте на увазі?

Перед виїздом в Америку я потрапив у складну ситуацію. Зі мною до Москви їхали хлопці із Львівщини. У Москві в цей час голодували групи католиків, домагаючись легалізації УКЦеркви. Мої нові знайомі хотіли приєднатися до своїх одновірців. На станції їх зустрічали, виник стихійний мітинг. Над головами замайоріли блакитно-жовті прапори. Та ось я побачив, як у мого знайомого розлючений міліціонер вириває прапор. То було брутальне насильство, яке мене обурило до глибини душі. Я кинувся на допомогу товаришеві. Не знаю, як це вийшло, але в міліціонера з'явилася кров на обличчі. Тим часом до нас уже продиралося крізь натовп кілька міліціонерів. Учасники мітингу допомогли нам утекти. А коли я прийшов на квартиру, де завжди спинявся, господиня сказала, що мене розшукує міліція. Я мушу дякувати Богові, що мені вдалося вилетіти із Москви. Відчуваю, що повертатися назад небезпечно. Місяців зо два тому я попросив політичного притулку в Америці. Нещодавно отримав з еміграційного управління запрошення на інтерв'ю. Хвилююся, звичайно.

Будемо сподіватися, що Вам не відмовлять у політичному притулку. Які Ваші пляни на майбутнє?

Якщо Америка надасть мені право жити й працювати в атмосфері свободи, я хочу робити те, чого не мав змоги робити на моїй поневоленій батьківщині — тобто віддати всі свої сили медичній науці. Дружина в мене також лікар, а донька вчиться в другій клясі. Хочу вірити, що їм дозволять виїхати до мене. Більшого щастя уявити не можу.

УГЗ завершила...

(Закінчення зі стор. 1)

взяти участь у проведенні знімок з повітря.

Виконавчий секретар Євген Пронюк закликав усіх голів філій терміново подати місцевим представникам влади заяви про намір провести це свято в Україні.

Наступним розглядалося питання про хід виборчої кампанії на місцях. Виступили: С. Хмара (Львівська область), Шпірко (Полтавщина), Борсук (Київська область), Овсієнко (Житомирщина), Розумний (Січеславщина), Горохівський (Тернопільщина), Зісельс (Чернівці), Дем'янюк (Рівне), представник з Одещини, Семиволос (Харківщина), Сибій (Волинь), Айбабін (Запоріжжя), Луців (Донеччина). Вони відзначили, що в більшості виборчих округ висунуто представників демократичних кіл. Після виступів заслухали три проєкти звернення УГС до громадян України в справі виборів: С. Айбабіна, Степана Гури і Коммира Крижанівського. Було затверджено проєкт Айбабіна.

С. Хмара запропонував проводити вибори під гаслом „За Ради — без комуністів!" С. Гура вніс декілька пропозицій, а саме: почати підготову до бойкоту весняного призову українців до лав Совєтської армії; після закінчення виборчої кампанії скликати терміново конференцію УГС.

Було розглянуто питання про газету „Голос Відродження". Набока розповів про комплектування редакції газети та розподіл обов'язків, наголосив потребу оперативного збирання актуальних матеріялів, в тому числі проблематичних статтей, тематичних звідомлень з областей.

Василь Капкан розповів про політичне становище та працю українського товариства в Литві і передав запрошення взяти участь у конференції демократичних сил Східньої Европи, що відбудеться 3-4-го лютого 1990 року у Вільнюсі.

О. Орос повідомив про тяжке становище, в якому опинився колишній політв'язень совєтських концтаборів Павло Кампов і негуманне ставлення до нього властей. ВКР доручив голові Закарпатської групи УГС звернутися від її імени до місцевих органів влади з вимогою встановити справедливість щодо Кампова.

ВКР схвалила резолюцію, текст якої запропонував Хмара. Вимогою якої є звільнення українців Богдана Климчака і Едуарда Крицького, жидів Леобіда Лубмана, Михайла Казачкова та росіянина Валерія Смірнова. ВКР доручила провести чергове засідання Виконавчого Комітету у Львові з питань дальшої праці Пресової Служби Секретаріяту УГС.

Наступне засідання ВКР відбудеться 4-го лютого в Києві. Плян праці: обговорення проєкту нової програми УГС, обговорення проєкту статуту УГС, проведення передвиборчої кампанії, проведення теоретичної конференції УГС, журнал „Український Вісник", різне.

Висловлено прохання до всіх голів філій УГС підготуватися з питань пляну праці на наступне засідання ВКР. Головам філій, які не здали списків членів обласних організацій, слід їх привезти зі собою на наступне засідання.

РІЧНИЦЯ ДЕРЖАВНОСТИ В БОСТОНІ

Бостон, Масс. (О.Щ.). — У неділю, 21-го січня будуть відмовлені молитви в намірені українського народу в усіх українських Церквах. Академія пічнеться в год. 12-ій по полудні в залі церкви св. Андрія, Джемейка плейн. У понеділок, 22-го січня буде проголошений Український День Незалежности в Бостоні та Массачусетс. В год. 12-ій буде піднесення українського прапору на площі перед ратушем міста та коротка програма в ратуші. Запрошені мейор, міські радні та представники поневолених народів.

КЕРІВНИК ДЕРЖАВНОЇ безпеки в Мадярщині Йозеф Горват зрезигнував зі свого посту в уряді після того, як лідери демократичних партій закинули йому „нелеґальну активність", тобто підслухування агентами очолюваної ним установи розмов у головних квартирах некомуністичних партій і слідкування за активністю їхніх членів. Керівники опозиції відмовились від передачі міністерству внутрішніх справ документації, яку вони, правдоподібно, отримали нелеґально від працівників міністерства, симпатиків їхніх партій. Копії документів вони натомість передали генеральному прокураторові з проханням започаткувати слідство проти осіб, які порушили конституційні права політичних партій й поодиноких громадян.

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАФТОВИЙ інститут повідомив в середу, 17-го січня, що виробництво нафти в ЗСА впало на півмільйона барилок на день у минулому році. У висліді зросла залежність країни від імпорту нафти з інших країн на 46 відсотків, що є найвищим рівнем за останніх десять років. Експерти передбачають, що різкий спад продукції нафти в Америці продовжуватиметься і в цьому та натупних роках. Щораз тяжче шукати нафтові поля, ціни на нафту хоча й різко зросли останнім часом, все ще низькі для підтримки нових свердлінь. Зростання залежности на імпорт та підвищення цін на нафту стане причиною збільшення крайового дефіциту. Департамент торгівлі повідомив, що ринковий дефіцит країни зріс на 10.5 біл. дол. у листопаді минулого року, з чого 42 відсотки припадає на імпорт нафти. Із зростанням залежности країни від імпорту нафти виникає небезпека впливу ОПЕК на підвищення цін.

СЕКРЕТАР ВНУТРІШНІХ справ Мануел Луджан, мол. звернувся до фірми „Екзон" з вимогою виділити додаткових 20.4 міл. дол. для покриття шкод, які принесла ця фірма в березні минулого року виливом нафти поблизу Аляски. У відповідь на цю вимогу речник „Екзону" Лес Роджерс сказав: „Ми не кажемо так, але й не відповідаємо ні", називаючи державні намагання визначити засяг шкоди „погано розпрацьованими". Минулого року фірма „Екзон" згодилася заплатити 15 міл. дол. як допомогу федеральній владі визначити розмір шкоди. 11 міл. гальонів нафти, які вилила фірма „Екзон", спричинили найбільшу аварію цього роду в історії країни, затруїли сотні миль, вбили тисячі морських птахів, викликали нищівний ефект на життя морської видри та інших морських тварин, не кажучи вже про рибу. Фірма „Екзон" звинувачена у кількох недавніх виливах нафти, які стали пирчиною великих знищень оточення, включно з нафтовим виливом до вод Ню Джерзі на початку цього місяця.

Про совєтську...

(Закінчення зі стор. 2)

нену найвищими ґарантіями власність селянства". („Шлях до хаосу" стор. 74).

Сьогодні подібні судження висловлюють і деякі економісти в СССР, зокрема завіддуюча відділом Інституту економіки при Держпляні СССР Тетяна Корягіна, яка поправки до закону про кооперативи, затверджені совєтським урядом восени 1989 року, назвала „початком кінця економічних реформ", бо ці поправки „стануть на перешкоді до лібералізації економіки". Корягіна пригадує, що раніше у виступах Горбачова були натяки на можливість розвитку ринкової економіки, але тепер він почав підтримувати централізм. Тим часом все більше економістів схиляються до думки, що приватної власности на землю та і на все інше уникнути неможливо. Тому сьогоднішнє ставлення Горбачова до ринкової економіки наблизило його до консерваторів, котрі зацікавлені в ізоляціонізмі, поверненні до старих догм сталінської моделі. В економіці вони нічого не хочуть міняти, а погоджуються на розвиток великих фірм, концернів тільки тому, що це ніякі не нові економічні форми. Це ті ж самі міністерства під новими вивісками, каже Корягіна.

Політика консерваторів спрямована на придушення, тому будуть застосовуватися військові сили.

„Почнуться італійські страйки в чистому вигляді — люди приходять на працю і не працюють. І це абсолютно безвихідна ситуація. З неї нема економічного виходу. Потрібен буде військовий примус, розстріли саботажників. Саботажники з'являться в широких маштабах, весь народ буде саботажником. Потрібні будуть масові розстріли людей, потрібні будуть табори і тільки під страхом смерті люди будуть працювати, животіючи на голодних пайках. Все це буде, якщо переможе консервативне крило", — заявила Корягіна.

Тепер, на її думку, все залежить від Горбачова. Якщо він не з консерваторами, то мусить чесно сказати народові, що його затруєно фальшивою ідеологією і що врятувати ситуацію може тільки ринкова економіка. Народ повинен знати що чекає його. Бо в умовах, коли почалася розруха, коли народ уже нікому не вірить, повести його зможе тільки той, хто здобув кредит довіри. Інакше буде громадянська війна, війна мафії проти народу.

Захиталися...

(Закінчення зі стор. 2)

1989 році втратили: в першому кварталі — 7.3 біл. дол., в другому — 7 біл. дол., в третьому — 744 міл., дол., головно через нерозважні позички в більшості особисті, без ручителів. Бенкерс Траст через залеглі позички втратила в четвертому кварталі 90 міл. дол. Ощадностевий Дайм банк в Ню Йорку з 52 філіями, що уділяє мортґеджові позички на доми, втратив минулого року 98 міл. дол., найбільше в дев'ятому кварталі — 59 міл. дол. Протягом дев'ятьох років уділив позичок на 12 біл. дол. і в 1989 році мав 63 відс. на позичках, в тому 45 відс. залеглих.

Також великі комерційні банки виявили в минулому році втрати, найбільше в третьому кварталі: Чейс Мангеттен — 1.3 біл. дол., бо збільшив резерви на 1.15 біл. дол. через погані позички відсталим країнам; Морган — 2 біл. дол.; Мануфакчурер Ганновер — 950 міл. дол., через втрати на позичках для Третього світу; Хемічний банк — 825 міл. дол., збільшив резерви на 400 міл. дол. на покриття злих позичок. Деякі банки перестали платити дивіденди від шерів.

Дирекція федеральних резерв розробляє нову організаційну програму, більш обережну, а Уряд і Конгрес з новим роком напевно застосують всі можливі чинники і середники щоб втратити захитаний фінансовий стан банкових інституцій. Не виключене, що банкові комісії Конґресу рішать провести капітальну реорганізацію банкової системи, збільшити контролю і завести спільне центральне забезпечення вкладів і позичок та один спільний закон для всіх фінансових інституцій.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ
БОГДАНА ОЛЕКСІЯ МАКАРОВИЧА
народжений 1907 р. Меджибізький р-н, с. Моломомиці, Україна. Повідомити на таку адресу: Elsie Skorobatch, Rt. I, Box 386-A
Princess Anne, Md. 21853

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 28-го СІЧНЯ 1990 р.

Бостон, Масс. Річні загальні збори 238-го Відд. ім. Евгена Коновальця, по Службі Божій та Парастасі по всіх членах, що відійшли у Вічність, о год. 12:30 по пол. в парафіяльній залі св. Андрія Первозванного в Бостоні. На порядку: звіт Управи та вибір делегата на 32 Конвенцію УНС. Про численну участь членів просить Управа. В. Мігован, гол., Анна Ремік, фін. секр., Лариса Діяк, рек. секр.

